

หนี้ครัวเรือนไทยในปี 2561...อาจชะลอลงต่อเนื่อง มาที่ 77-78% ต่อจีดีพี

CURRENT ISSUE

ปีที่ 24 ฉบับที่ 2896

วันที่ 22 มกราคม 2561

▶ ประเด็นสำคัญ

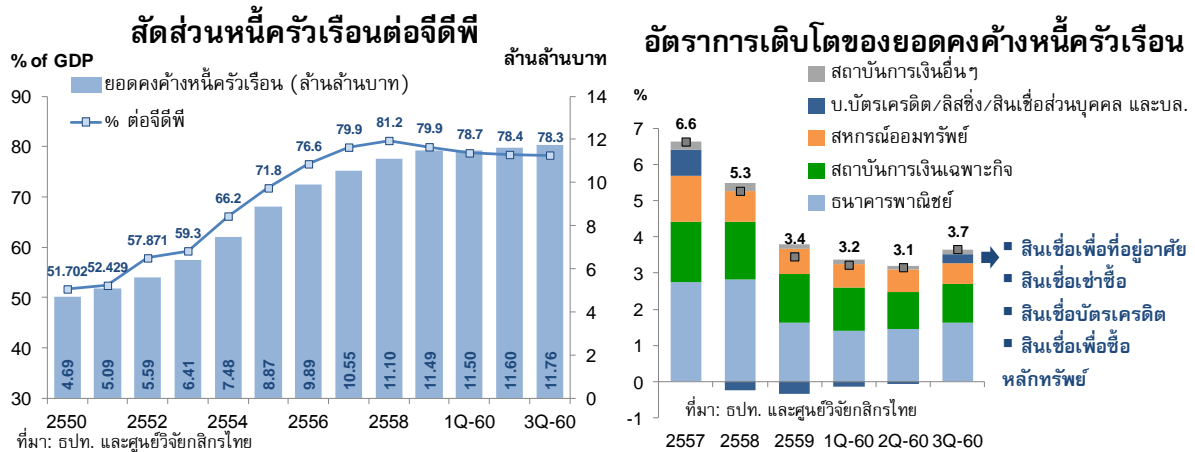
- สินเชื่อรายย่อยหลายประเภท ที่มีสัญญาณขยายตัวได้ดีในช่วงไตรมาส 4/2560 อาจช่วยหนุนให้ยอดคงค้างของเงินให้กู้ยืมแก่ภาคครัวเรือน (หนี้ครัวเรือน) ในไตรมาส 4/2560 ขยายตัวได้ประมาณ 4.0% YoY ขยับสูงขึ้นต่อเนื่องติดต่อกัน 2 ไตรมาส หลังจากที่เติบโต 3.7% YoY ในไตรมาสที่ 3/2560 ที่ผ่านมา ซึ่งทำให้ศูนย์วิจัยกสิกรไทยประเมินว่า สัดส่วนหนี้ครัวเรือนต่อจีดีพี ณ สิ้นปี 2560 มีโอกาสทรงตัว หรือ ขยับขึ้นเล็กน้อยมาอยู่ที่กรอบประมาณ 78.3-78.5% จากระดับ 78.3% ต่อจีดีพีในไตรมาสที่ 3/2560
- สำหรับปี 2561 นั้น ศูนย์วิจัยกสิกรไทย คาดว่า สัดส่วนหนี้ครัวเรือนต่อจีดีพี มีโอกาสขยับลงมาอยู่ที่กรอบประมาณ 77-78% เนื่องจากอัตราการขยายตัวของมูลค่ากิจกรรมทางเศรษฐกิจประจำปี (Nominal GDP) น่าจะยังคงสูงกว่าการขยายตัวของหนี้ครัวเรือน อย่างไรก็ตาม ยอดคงค้างหนี้ครัวเรือนที่ยังขยับขึ้นต่อเนื่อง ยังคงเป็นสัญญาณที่สะท้อนว่า ภาระหนี้สินยังเป็นประเด็นที่เปราะบางของครัวเรือนบางกลุ่ม โดยเฉพาะครัวเรือนที่มีภาระผูกพันกับหนี้หลายก้อน รวมถึงคนรุ่นใหม่ที่มีการก่อหนี้เร็วขึ้น ซึ่งทำให้การแก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้างนี้ ต้องพึ่งพาความร่วมมือจากหลายฝ่ายเข้าด้วยกัน

มาตรวัดหนี้ครัวเรือนไทยล่าสุด: “สัดส่วนหนี้ครัวเรือนต่อจีดีพี” ลดลงต่อเนื่องในไตรมาส 3/2560 แต่ ยอดคงค้างหนี้ ยังเพิ่มขึ้นตามการขยายตัวของสินเชื่อรายย่อยของสถาบันการเงิน

- สถานการณ์หนี้ครัวเรือนล่าสุดของไทยในไตรมาส 3/2560 ชะลอลง มาอยู่ที่ 78.3% ต่อจีดีพี จากระดับ 78.4% ต่อจีดีพี ในไตรมาส 2/2560 โดยอาจกล่าวได้ว่า การลดลงของสัดส่วนหนี้ครัวเรือนดังกล่าว ยังคงเป็นผลมาจากการที่ยอดคงค้างหนี้ครัวเรือน เพิ่มขึ้นในอัตราที่ต่ำกว่าการเติบโตของมูลค่ากิจกรรมทางเศรษฐกิจ (Nominal GDP) อย่างต่อเนื่อง

ทั้งนี้ แม้ว่ายอดเงินให้กู้ยืมแก่ภาคครัวเรือนของสถาบันรับฝากเงินและสถาบันการเงินอื่นๆ จะขยับขึ้น 3.7% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน (YoY) ในไตรมาสที่ 3/2560 มาที่ 11.76 ล้านล้านบาท (จากที่ขยายตัวเพียง 3.1% ในไตรมาสที่ 2/2560) ตามการขยายตัวเพิ่มขึ้นของสินเชื่อรายย่อยหลายประเภท อาทิ สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย สินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์ สินเชื่อบัตรเครดิต (ทั้งในส่วนของธนาคารพาณิชย์ สถาบัน

การเงินเฉพาะกิจ และนอนแบงก์) ตลอดจนสินเชื่อเพื่อการซื้อหลักทรัพย์ของบริษัทหลักทรัพย์ แต่มูลค่าจีดีพี ณ ราคาประจำปี ที่เติบโตแรงขึ้นถึง 6.0% YoY (เป็นอัตราที่สูงที่สุดในรอบ 4 ปี) มาอยู่ที่ประมาณ 15.02 ล้านล้านบาท ก็เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ “มาตรวัดสัดส่วนหนี้ครัวเรือนไทย” ยังคงเคลื่อนไหวในกรอบที่ลดต่ำลงอย่างต่อเนื่องตลอดช่วง 7 ไตรมาสที่ผ่านมา

- แม้สัดส่วนหนี้ครัวเรือนต่อจีดีพีที่ลดต่ำลงดังกล่าว จะสะท้อนสถานการณ์หนี้ครัวเรือนในภาพรวมที่กำลังทยอยปรับตัวในทิศทางที่ดีขึ้น แต่คงต้องยอมรับว่า ครัวเรือนในหลายๆ กลุ่ม ยังคงมี “ภาระหนี้” และยังมีแนวโน้มที่จะใช้จ่ายอย่างระมัดระวัง ทั้งนี้ ทิศทางบางส่วนสะท้อนผ่านผลสำรวจในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑลในช่วงปลายปี 2560 ซึ่งศูนย์วิจัยกสิกรไทย พบว่า ประมาณ 78% ของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นบุคคลที่มีภาระหนี้ “อย่างน้อย” 1 ประเภท และสัดส่วนประมาณ 35.6% ของประชาชนในกลุ่มที่มีภาระหนี้ ระบุว่า มีภาระการผ่อนชำระหนี้ต่อเดือนเพิ่มขึ้น ขณะที่ 49.7% มีภาระผ่อนชำระหนี้เท่าเดิม และมีเพียง 14.6% เท่านั้นที่มี ภาระการผ่อนชำระหนี้ลดลง

ทั้งนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ (ประมาณ 75.4% ที่อยู่ในกลุ่มมีภาระหนี้) มี “สัดส่วนภาระหนี้ต่อรายได้” (Debt Service Ratio: DSR) ซึ่งเป็น “มาตรวัดความเปราะบางทางการเงินของภาคครัวเรือน” ที่ต่ำกว่าระดับ 40% ของรายได้ต่อเดือน ซึ่งสะท้อนว่า คนกลุ่มใหญ่น่าจะยังมีความสามารถในการชำระหนี้ได้ แต่ในทางกลับกัน อีกประมาณ 24.6% ของผู้ที่มีหนี้สิน ต้องแบกรับภาระหนี้ต่อรายได้ในระดับที่สูงกว่า 40% นอกจากนี้ แม้ผลสำรวจจะจัดเก็บจากประชาชนในกรุงเทพฯ และปริมณฑล ซึ่งเป็นพื้นที่ที่น่าจะมีประเด็นการว่างงานและผลกระทบจากความผันผวนของราคาสินค้าเกษตรค่อนข้างน้อย แต่ก็มีข้อสังเกตที่สามารถสะท้อนภาพได้ในหลายมิติ ได้แก่

	กลุ่ม DSR > 40% (24.6% ของกลุ่มที่มีภาระหนี้)	กลุ่ม DSR <= 40% (75.4% ของกลุ่มที่มีภาระหนี้)	ภาพรวมกลุ่มที่มีภาระหนี้
จำนวนประเภทของ สินเชื่อที่มีภาระหนี้	2.21	1.66	1.79
ลำดับของเรื่อง ที่กังวล	1.โอกาสการได้รับสินเชื่อจากธ.พ. 2.ความไม่แน่นอนด้านรายได้ 3. ปัญหาหนี้/ความสามารถในการชำระหนี้	1. ความไม่แน่นอนด้านรายได้ 2.โอกาสการได้รับสินเชื่อจากธ.พ. 3. แนวโน้มการเพิ่มขึ้นของภาวะค่าครองชีพ	1.โอกาสการได้รับสินเชื่อจากธ.พ. 2.ความไม่แน่นอนด้านรายได้ 3. แนวโน้มการเพิ่มขึ้นของภาวะค่าครองชีพ

ที่มา: จากผลสำรวจประชาชนในกรุงเทพฯ และปริมณฑล ของศูนย์วิจัยกสิกรไทย

- คนที่อยู่ในกลุ่มที่มีสัดส่วน DSR สูงกว่า 40% นั้น ส่วนใหญ่จะมีภาระหนี้ที่เกิดจากสินเชื่อมากกว่า 2 ผลิตภัณฑ์ (ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยจำนวนผลิตภัณฑ์สินเชื่อของกลุ่มที่มี DSR ต่ำกว่า 40% ซึ่งอยู่ที่ 1.66) โดยมักจะเป็นหนี้บัตรเครดิต บวกกับสินเชื่อก้อนใหญ่ เช่น สินเชื่อบ้าน และรถยนต์ ซึ่งภาพดังกล่าวสอดคล้องกับทิศทางการขยายตัวของสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย และสินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์ในปีที่ผ่านมา

ขณะที่ หากจัดลำดับเรื่องที่คนในกลุ่มที่มี DSR สูงกว่า 40% เป็นกังวล ก็พบว่าประเด็นที่คนกลุ่มนี้ให้ความสำคัญเป็นลำดับแรกๆ คือเรื่อง “โอกาสในการได้รับสินเชื่อ” และ “ความไม่แน่นอนทางด้านรายได้” ซึ่งก็ตอกย้ำว่า คนกลุ่มนี้ยังคงมีความเปราะบางทางการเงินและกำลังซื้อยังค่อนข้างอ่อนแอ

- หากแบ่งตามช่วงอายุแล้ว Gen-Y ในผลสำรวจฯ มีสัดส่วน DSR ประมาณ 35.2% ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ย DSR โดยรวมที่ 34.6% ของคนที่อยู่ในกลุ่มมีภาระหนี้ อย่างไรก็ตาม ข้อมูลจากคนกลุ่มนี้ ปรากฏภาพของพฤติกรรมในเชิงบวก ที่แสดงความระมัดระวังในการก่อหนี้ก้อนใหม่ ซึ่งเป็นทิศทางที่ทางการไทยคาดหวัง เพื่อจำกัดขนาดของปัญหาหนี้ครัวเรือนไทยในระยะยาว

แนวโน้มหนี้ครัวเรือนปี 2561: คาดสัดส่วนหนี้ครัวเรือนต่อจีดีพีอยู่ที่กรอบ 77-78% ต่อจีดีพี

ศูนย์วิจัยกสิกรไทย ประเมินว่า สินเชื่อรายย่อยหลายประเภท อาทิ สินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์ รวมถึงสินเชื่อที่เติบโตได้ตามปัจจัยเชิงฤดูกาล อาทิ สินเชื่อบัตรเครดิต สินเชื่อส่วนบุคคล และสินเชื่ออเนกประสงค์อื่นๆ ที่มีแนวโน้มขยายตัวได้ค่อนข้างดีในช่วงไตรมาสสุดท้ายของปีที่ผ่านมา อาจช่วยหนุนให้ยอดคงค้างของเงินให้กู้ยืมแก่ภาคครัวเรือน (หนี้ครัวเรือน) ไตรมาส 4/2560 ขยายตัวได้ประมาณ 4.0% YoY เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน ชัยขยับสูงกว่าไตรมาส 3/2560 ที่ขยายตัว 3.7% YoY ซึ่งภาพดังกล่าวอาจทำให้สัดส่วนหนี้ครัวเรือนต่อจีดีพี ณ สิ้นปี 2560 ทรงตัวหรือขยับขึ้นเล็กน้อย (เมื่อเทียบกับไตรมาส 3/2560) มาอยู่ที่กรอบประมาณ 78.3-78.5%

สำหรับปี 2561 นั้น ศูนย์วิจัยกสิกรไทย คาดว่า สัดส่วนหนี้ครัวเรือนต่อจีดีพีมีโอกาสขยับลงมาอยู่ที่กรอบประมาณ 77-78% ภายใต้สมมติฐานที่เศรษฐกิจไทยปี 2561 ขยายตัวในกรอบ

3.5-4.5% โดยแม้สัดส่วนหนี้ครัวเรือนเมื่อเทียบกับจีดีพีในปี 2561 ยังมีโอกาสลดต่ำลงต่อเนื่องเป็นปี **ที่สาม** เนื่องจากอัตราการขยายตัวของมูลค่ากิจกรรมทางเศรษฐกิจประจำปี (Nominal GDP ซึ่งมีผลของราคาสินค้าที่มีทิศทางขยับขึ้น) อาจยังคงอยู่สูงกว่าการขยายตัวของหนี้ครัวเรือน อย่างไรก็ตาม ยอดคงค้างหนี้ครัวเรือนที่ยังคงขยับสูงขึ้นต่อเนื่อง ตามแนวโน้มสินเชื่อและทิศทางเศรษฐกิจในภาพรวม ยังคงเป็นสัญญาณที่ตอกย้ำว่า ภาระหนี้สินยังเป็นประเด็นที่เปราะบางของครัวเรือนบางกลุ่ม โดยเฉพาะครัวเรือนที่มีภาระผูกพันกับหนี้หลายก้อน รวมถึงคนรุ่นใหม่ที่มีการก่อหนี้เร็วขึ้น ซึ่งทำให้การแก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้างในบริบทนี้ ต้องพึ่งพาความร่วมมือจากหลายฝ่ายเข้าด้วยกัน

ประมาณการหนี้ครัวเรือนไทย

	2557	2558	2559	3Q-60	2560f	2561f
สัดส่วนหนี้ครัวเรือนต่อจีดีพี	79.9	81.2	79.9	78.3	78.3-78.5	77.0-78.0

ที่มา: ธปท. ประมาณการโดยศูนย์วิจัยกสิกรไทย (ณ ม.ค. 2561)

Disclaimer

รายงานวิจัยฉบับนี้จัดทำเพื่อเผยแพร่ทั่วไป โดยจัดทำขึ้นจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่น่าเชื่อถือ แต่บริษัทฯ มิอาจรับรองความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ หรือความสมบูรณ์เพื่อใช้ในทางการค้าหรือประโยชน์อื่นใด บริษัทฯ อาจมีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงข้อมูลได้ตลอดเวลาโดยไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า ทั้งนี้ผู้ใช้ข้อมูลต้องใช้ความระมัดระวังในการใช้ข้อมูลต่างๆ ด้วยวิจารณญาณของตนเองและรับผิดชอบในความเสี่ยงเองทั้งสิ้น บริษัทฯ จะไม่รับผิดชอบผู้ใดหรือบุคคลใดในความเสี่ยงใดจากการใช้ข้อมูลดังกล่าว ข้อมูลในรายงานฉบับนี้จึงไม่ถือว่าการให้ความเห็นหรือคำแนะนำในการตัดสินใจทางธุรกิจ แต่อย่างใดทั้งสิ้น

บริการทุกระดับประทับใจ